

OULUN YLIOPISTO

**PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSEN
HAKUOPAS**

I. PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS OULUN YLIOPISTOSSA

Psykoterapeuttikoulutus on asetuksen (VNA 1120/2010) mukaista terveydenhuollon ammattinimikkeeseen johtavaa koulutusta. Psykoterapeuttikoulutus järjestetään Yliopistolain (558/2009) määrittämän yliopistojen perustehtävän mukaisena täydennyskoulutuksena. Asetuksen mukaan psykoterapeutin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö on suorittanut yliopiston tai yliopiston yhdessä muun kouluttajaorganisaation kanssa järjestämän psykoterapeuttikoulutuksen. Järjestävällä yliopistolla tulee olla psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuu. Yliopisto ottaa opiskelijat psykoterapeuttikoulutukseen. Ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntää suoritettua koulutuksen jälkeen hakemuksesta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira).

Psykoterapia on tavoitteellista ja ammatillista toimintaa. Se on vuorovaikutuksellinen hoitomuoto, jonka tavoitteena on auttaa ihmisiä, joilla on mielenterveyden häiriöitä tai psyykkisiä ja vuorovaikutuksellisia ongelmia, jotka ilmenevät ihmisen psyydessä, ruumiissa tai sosiaalisissa suhteissa. Psykoterapian tarkoituksena on poistaa ja lievittää näitä häiriöitä ja ongelmia ja niiden aiheuttamaa kärsimystä sekä lisätä itsetuntemusta ja edesauttaa toimintakyvyn lisääntymistä ja itsenäistä selviytymistä. Psykoterapia perustuu tieteellisesti tutkittuun teoreettiseen tietämykseen ja käytännössä todettuun näyttöön. Psykoterapiamuotoja ovat esimerkiksi psykoanalyttiset ja psykodynaamiset, käyttäytymistieteelliset ja kognitiiviset terapiat sekä perhe- ja ryhmäterapiat ja näistä viitekehyksistä johdetut menetelmät ja sovellutukset. Psykoterapeutin itsetuntemus eli omien kokemusten ja tunnereaktioiden tuntemus ja hallinta tulee hyödyntää hoidossa potilaan hyväksi vaarantamatta tämän etua. Psykoterapeutin ammatillinen toiminta edellyttää, että hänellä on takanaan riittävä koulutus, oma koulutuspsykoterapia ja työnohjaus. Psykoterapia on ammatillista toimintaa, jota ohjaavat asiakas- ja potilastyötä koskevat lait, asetukset ja ammattikäytännöt sekä eettiset periaatteet. Psykoterapiaa voidaan toteuttaa osana yleistä terveydenhuoltoa tai yksityisenä psykoterapiapalveluna.

2. HAKEMINEN JA TARVITTAVAT LIITTEET

Psykoterapeuttikoulutuksen haku sisältää kaksi vaihetta:

1) Ensimmäisessä vaiheessa koulutukseen hakeutuvat täyttävät haettavana olevan koulutuksen hakulomakkeen (ko. koulutuksen [www-sivulla](http://www.sivulla)) ja lähettävät hakulomakkeessa ilmoitettuun osoitteeseen ansioluettelon ja lyhyen omaelämäkerran siten, että ne ovat perillä viimeistään päivänä, jolloin hakuaika päättyy.

2) Toisessa vaiheessa kaikki hakukelpoisuuden täyttävät hakijat kutsutaan soveltuvuushaastatteluun, joka on yksilö- pari- tai ryhmähaastattelu. Joissakin koulutuksissa voi olla useampi haastattelu. Haastatteluun tuodaan kaikki ne alkuperäiset todistukset tutkinnoista, muista koulutuksista ja työkokemuksesta sekä lisäksi niiden kopiot, jotka hakija haluaa opiskelijavalinnassa huomioitavan. Tutkintotodistuksista tuodaan myös opintorekisteriote, josta selviää suoritettua opintojaksot laajuuksineen (opintopisteet tai opintoviikot). Jälkeenpäin toimitettuja todistuksia ei voida huomioida.

Ulkomaisista todistuksista on toimitettava virallinen käännös suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, mikäli todistuksen alkuperäinen kieli on joku muu. Mikäli hakija on suorittanut ulkomailta tutkinnon, josta hänellä on Opetushallituksen antama rinnastamispäätös psykoterapeuttikoulutukseen vaadittavasta tutkinnosta, hyväksytään se psykoterapeuttikoulutukseen hakukelpoiseksi tutkinnoksi. Hakiesaan psykoterapeuttikoulutukseen ulkomaisen tutkinnon pohjalta, tulee hakijan osoittaa riittävä suomen kielen taito.

Eri psykoterapeuttikoulutusten hakuajat ja soveltuvuushaastattelujen ajankohdat ilmoitetaan osoitteessa www oulu.fi/taydennyskoulutus/psykoterapia

3. HAKUKELPOISUUS OULUN YLIOPISTON PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSIIN

3.1. ASETUKSEN (VNA 1120/2010) MUKAINEN HAKUKELPOISUUS

Oulun yliopistossa järjestettävien psykoterapeuttikoulutusten opiskelijoiden valintakelpoisuudesta säädetään asetuksen 1120/2010 2a §:ssä. Koulutukseen valitsemisen edellytyksenä on, että hakijalla on soveltuvan tutkinnon lisäksi vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveyspalveluissa tai sitä vastaavassa tehtävässä. Työkokemus lasketaan vain hakukelpoisuuden antavan tutkinnon suorittamisen jälkeiseltä ajalta.

3.2. PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSEEN HAKUKELPOISUUDEN ANTAVIA TUTKINTOJA

Yliopistotutkinto:

- lääketieteen lisensiaatti
- psykologian maisteri

Muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto:

- terveystieteiden maisteri
- yhteiskuntatieteiden tai valtiotieteen maisteri (pääaineena sosiaalityö, sosiaalipsykologia, sosiaalipedagogiikka tai kehityspsykologia)
- filosofian maisteri (pääaineena logopedia, musiikkiterapia)
- teologian maisteri (soveltuva suuntautuminen esim. sielunhoitoon liittyvä)
- kasvatustieteiden maisteri (suuntana erityiskasvatus, erityisopettaja- tai varhaiserityisopettaja tai pääaineena kasvatuspsykologia)

Ammattikorkeakoulututkinnot:

- terveydenhuollon ammattikorkeakoulututkinto (sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, kättilö, toimintaterapeutti, geronomi, psykofyysiseen fysioterapiaan tai vastaavaan erikoistunut fysioterapeutti)
- sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (suuntana sosiaalialan asiakastyö tai mielenterveys ja päihteet)

Opistotasoiset tutkinnot:

- sairaanhoitaja (erikoistuminen psykiatriaan)
- erityistapauksessa muu sosiaali- ja terveysalan aiempi vanhamuotoinen opistotasoinen tutkinto (ei esim. lähihoitajan eikä mielisairaanhoitajan tutkinto)

Lisäksi:

- ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa vastaa yllä mainittuja tutkintoja ja siitä on Opetushallituksen antama rinnastamispäätös. Hakiessaan psykoterapeuttikoulutukseen ulkomaisen tutkinnon pohjalta, tulee hakijan osoittaa riittävä suomen kielen taito.

3.3. ASETUKSEN (VNA I 120/2010) MUKAISET 30 OPINTOPISTEEN PSYKOLOGIAN TAI PSYKIATRIAN LISÄOPINNOT

Mikäli 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot eivät sisälly hakuperusteena olevaan tutkintoon, tulee ne olla suoritettuna viimeistään siinä vaiheessa, kun hakukohteena oleva psykoterapeuttikoulutus alkaa. Hakijalla voi olla suoritettuna psykoterapeuttiset valmiusopinnot (lisäopinnot), jotka pääsääntöisesti korvaavat psykologian tai psykiatrian 30 opintopisteen opinnot. Nämä opinnot voidaan hyväksyä psykoterapeuttikoulutuksen psykologian/psykiatrian 30 op opinnoiksi, mikäli ne sisältävät ohessa esitettäviä Oulun yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen johtokunnan hyväksymiä sisältöjä.

Sisältöalueet ovat:

- ihmisen psyykinen kasvu ja kehitys
- lasten ja nuorten sekä aikuisten mielenterveys ja psykiatriset häiriöt
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden tutkimus, diagnostiikka ja erotusdiagnostiikka
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden hoidon ja kuntoutuksen menetelmät
- mielenterveystyötä koskeva lainsäädäntö sekä mielenterveystyön ja psykiatrisen hoidon palvelujärjestelmä
- psykoterapian erityiset ja yleiset vaikuttavat tekijät
- mikä on ja mikä ei ole psykoterapiaa
- mitä ominaisuuksia edellytetään psykoterapeutilta

Näitä alueita tarkastellaan myös psykoterapian vaikutusmahdollisuuksien ja rajoitusten näkökulmasta.

3.4. PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSEEN VAADITTAVA TYÖKOKEMUS

Koulutukseen hakevalla tulee olla vähintään kaksi vuotta työkokemusta mielenterveystyössä tai sitä vastaavassa asiakastehtävässä ennen psykoterapeuttikoulutuksen alkamista.

Työkokemuksen tulee olla kertynyt hakuperusteena olevan tutkinnon valmistumisen jälkeen (esimerkiksi opintojen aikaista harjoittelua tai muuta työkokemusta ei lasketa). Mielenterveys- tai sitä vastaaviksi asiakastehtäviksi lasketaan esimerkiksi: psykologinen neuvonta-, keskustelu-, ohjaus- ja terapiatyö yms. perusterveydenhuollon, psykiatrian tai päihdehuollon yksiköissä työterveyshuollon piirissä, perhe- ja kasvatusterveystyössä ja yksityisissä sekä kolmannella sektorilla aluehallintoviraston valvomissa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksiköissä.

Työkokemuksen tulee perustua tosiasialliseen työhön pois lukien keskeytykset esimerkiksi virkavapaan tai perhevapaan seurauksena. Työkokemus on voinut karttua pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi neljä vuotta 50 % työtä. Työkokemuksen tulee olla dokumentoitu ja tarkistettavissa ja dokumentoinnista on ilmeistä mahdolliset keskeytystiedot.

Lisäksi koulutukseen hakevalta edellytetään mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana. Psykoterapeuttisen potilastyön työnohjaus kuuluu psykoterapeuttiopeutuksiin eikä hakijaa voida valita koulutukseen, mikäli hänellä ei ole mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana.

3.5. EDELLYTYKSET OPINTOJEN SUORITTAMISELLE

Kaikilta hakijoilta edellytetään riittävää englannin kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoa englanninkielisen opetuksen ja kirjallisuuden omaksumiseksi niin koulutusohjelmissa kuin yliopiston kaikille psykoterapeuttipiskelijoille suuntaamissa yhteisissä opinnoissa. Lisäksi hakijoilta edellytetään riittäviä tietoteknisiä valmiuksia käyttää opinnoissa käytettäviä verkko-opiskeluohjelmia, yliopiston tietokantoja, hakuohjelmia, tekstinkäsittelyohjelmia ja esitysgrafiikkaohjelmia sekä ääni- ja liikkuvan kuvan tallennuslaitteita.

3.6. ESTE HAKUKELPOISUUDELLE

Psykoterapeuttikoulutukseen hakeviin opiskelijoihin sovelletaan yliopistolain §43 mukaisia menettelyjä opinto-oikeuden peruuttamisesta.

3.7. OPISKELIJAKSI OTTAMISEN RAJOITUKSET

Alaikäisten turvallisuuden sekä potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämiseksi yliopiston opiskelijaksi ottamiseen on rajoituksia, jotka koskevat mm. psykoterapeuttikoulutusta. Psykoterapeuttikoulutuksessa edellytetään, että opiskelijaksi otettava on terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai psykoterapeuttiseen potilastyöhön. Terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä rajoitus ei ole este opiskelijaksi ottamiselle, jos sen vaikutukset voidaan kohtuullisin toimin, esimerkiksi erityisjärjestelyin, poistaa. Rajoituksia sovelletaan vain niissä tilanteissa, joissa on selvää, ettei hakija voi terveydentilaansa tai toimintakykynsä liittyvästä syystä osallistua koulutukseen.

Myös aiempi opiskeluoikeuden peruuttaminen voi olla este opiskelijaksi ottamiselle. Tämän vuoksi opiskelijaksi hakevan tulee ilmoittaa yliopistolle tällaisesta päätöksestä jo hakuvaiheessa.

3.8. OPISKELUAIKAINEN HUUMAUSAINETESTAUS JA RIKOSREKISTERIOTE

Opiskelija voidaan tietyissä hyvin rajoitetuissa tapauksissa velvoittaa esittämään todistus huumausainetestistä. Tämä tulee lähinnä kyseeseen tilanteissa, joissa testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja tiettyjen laissa yksityiskohtaisesti määriteltyjen lisäehtojen täytyessä.

Vuonna 2012 tai myöhemmin opiskelijaksi hyväksytyltä opiskelijalta voidaan opiskelukyvyn arviointia varten pyytää myös otetta rikosrekisteristä. Otetta voidaan pyytää vain niiltä opiskelijoilta, joiden opintoihin liittyvä psykoterapeuttinen potilastyö tai muut tehtävät edellyttävät alaikäisten parissa työskentelyä, ja sitä pyydetään ennen potilastyön tai tehtävien alkamista.

3.9. MUISTA SUOMALAISTEN TAI ULKOMAISTEN YLIOPISTOJEN JÄRJESTÄMISTÄ PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSISTA SIIRTOA HAKEVAT

Oulun yliopiston psykoterapeuttikoulutuksiin ei voi hakea siirtoa toisista psykoterapeuttikoulutusohjelmista. Oulun yliopiston psykoterapeuttikoulutuksiin hakeutuvat osallistuvat kaikki samaan valintaprosessiin. Aikaisemmin suoritettuja psykoterapeuttikoulutukseen liittyviä opintoja ei voida hyväksi lukea edes osittain. Psykoterapeuttikoulutukset ovat prosessikoulutuksia, jotka suoritetaan aina kokonaisuudessaan.